

mūsu starpā attīstījās visai draudzīgas attiecības, tiku iepazīstināts arī ar Jannava kundzi (dzimušu Grīnu).

Kādu dienu Dr. Jannavs man sagādāja jauku pārsteigumu, uzdāvinot kādu no saviem romāniem. Tajā bija draudzīgs veltījums ierakstīts; bez tam otru eksemplāru man iedeva līdz, lai es — to lasot — uz malām atzīmētu savus vērtējumus par darba īpašībām. Ja atceros pareizi, romāna virsraksts bija „Ideālisti”. Tas bija sarakstīts visai reljefi, sarunas bija izteiksmīgas, no dzīves ņemtas, raksturi, jāsaka, meistariski izcelti. Nekāds istus trūkumus nemācēju saskatīt; rakstiju savas piezīmes uz grāmatas apmalēm un ievēroju arī, ka grāmatu izdevis autors. Kļuvu domīgs, jo zināju, ka Jānim Grīnam (Jannava svainim) Valtera un Rapas apgādā bija liels vārds. Kad par to aprasījās, Dr. Jannavs uzmanīgi aizrādīja, ka pēc J. Grīna vērtējuma šie romāni nepaceļoties līdz latviešu literatūras augstajam līmenim, bez tam rakstīšana par krievu bagāto tirgotāju dzīvi Maskavā, kā arī vispār par labāko aprindu dzīvi cara Krievijā, nevienu nevarot interesēt. . . Jāsaka gan, ka Valters un Rapa toreiz izdeva diezgan daudz it zemas kvalitātes prōzas darbu, kuŗu nepārdotie grāmatu kalni bija redzami toreiz lētajos grāmatu tirdziņos. Jānis Grīns gribēja būt „objektīvs”, un tā nu svainim Jannavam pašam bija savs maks atdarāms, lai dažus romānus iespiestu. Man vēl tagad šķiet, ka K. Jannava darbiem bija ne vien literāra, bet arī diezgan nozīmīga kultūrvēsturiska vērtība.

No kāda mana drauga (gleznotāja V. Caunes) Dr. Jannavs bija ieguvis arī manu adresi šeit, Amerikā. Tā nu biju laimīgs saņemt no viņa dažas vēstules. Tajās visur bija liels gara mundrums, diža cilvēcība, gaišs ideālisms, kaut arī Jannava mūžs jau svērās pret deviņdesmitiem. Atnāca arī dažas fotografijas; Dr. Jannavs bija jau sarucis pavisam sīcīnš, bet sejā spoguļojās tā pati cildenā humānisma gaisma, ko neizdzeš ne ilgie

gadi, ne lieli tālumi. Viņš mani vēstulēs tā kā pat drusku aprāja par manu neticību nākotnei, par zūdišanos, par pesimisma uzplūdiem.

Dzīve tomēr nežēlo neviena. Vispirms uz nesauli aizgāja viņš kundze. Tad nu kā gaišs kalns Jannava tēvs palika viens. V. Caune raksta, ka Dr. Jannavs garīgi modrs bijis līdz pat savai aiziešanai. Un, kad tādi gaŗi, raŗeni gadi nodzīvoti, tad, kā vācu romantisma laikmeta grafiķis Alfrēds Rētelis (Rethel) to tēlo savā grebumā „Vecais zvaniķis”, tā ar izkapti „nāk kā draugs”.

Šis nedaudzās piemiņas rindas domātas kā nevīstošs brūkļenāju vainags uz ideāla tautas darbinieka un rakstnieka Dr. K. Jannava jūrmalas smilšu kopiņas. Viņš ir piepulcēts tiem gaišajiem tēvzemes veļiem, kas stāv nomodā par ceramu kādreizēju atdzimšanu!

PUBLICĒTĀJA PIEZĪME

Augstāk iespiesto atmiņu autors Kārlis Zutis, bij. Melluŗu pamatskolas pārzinis, atsūtīja man šo manuskriptu no ASV 1968. gadā. Īpaŗa piebildē viņš rakstījis: „Ja Tu vēlētos to kaut kur izlietāt, Tev būtu tiesības to darīt”. Daŗādu apstākļu dēļ iespējas šo atmiņu zīmējumu tūlīt kaut kur iespiest neradās. Tagad, kad arī Kārlis Zutis pats jau šķīries no dzīves (miris ASV, Nujorkā, 1970. g. 8. oktōbrī), ar šo publicējumu lai ir atzīmēta kā K. Jannava, tā viņa paŗa piemiņa.

Šim Kārļa Zuŗa atmiņām ir sava kultūrvēsturiska nozīme — tās, starp citu, isā skicējumā parāda, kādi likteņi bijuŗi t. s. neatzīto latvieŗu literātu pūlēm kaut ko vērtīgu ūini laukā tomēr sasniegt. Piebilstams vēl, ka arī pats Kārlis Zutis, kaut viņa īstais darbs noritēja paiduŗoģijā, ar zināmiem panākumiem darbojies poēzijas laukā, arī vēl savas dzīves pēdējos gados aktīvi piedalīdamies ASV rīkotos rakstnieku vakaros. Savus darbus viņš mēdza publicēt ar pseudonimu Francisks Nulle. Viņa lirisko un līroepisko darbu krājums, kuŗā vajadzēja būt rindai jau agrāk iespiestu sacerējumu, bija jau sakārtots izdoŗanai, bet klajā nav parādījies.

Lundā, Zviedrijā,
1971. g. 1. sept.

Kārlis Draviņŗ